

13812: 1-2.

ACC. NR M.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Landskap: *Skåne* Upptecknare: *Wihlborg Larsson, Perstorp*

Härad: *N. Åsbo* Berättare: " " "

Socken: *Perstorp* Berättarens yrke: *lantbrukare*

Uppteckningsår: *1955* Född år *1898* i *Perstorp*

Slaktteknik. s. 1-2.

LUF 104.

Skriv endast på denna sida

ACC. N:R M. 13812 1/1

SLAKTTEKNIK.

De metoder som användes vid slakt i dessa trakter fram till 1938 undergingo inga förändringar. Bedövning av slaktdjuren förekom endast vid slakt av större djur såsom hästar och nötkreatur. Svin bedövades icke. Vid slakt av svin användes en s.k. slaktpack, en träställning med fyra ben, vars övre sida bestod av runda enekäppar instuckna med ändarna i tvärslåar i vilka borrats runda hål. Svinet leddes ut i det fria med ett lädersnöre som slaktaren med en rännsnara bundit om svinets nos. Vanligen hade slaktaren till hjälp två man, vid slakt av stora suggor tre eller fyra man. Svinet lyftes av medhjälparne upp på slaktpacken och lades å ena sidan. Medhjälparne höll fast i svinets ben, slaktaren tog slaktkniven i höger hand och höll fast i lädersnöret med den vänstra. Med kniven gjorde han ett stick i svinets ~~svinets~~ hals och avskar halspulsådern. Sticket fick icke göras snett så att det träffade ena bogen, ty i så fall hindrades blodets avrinnande. Det var vanligt att blodet av svin tillvaratogs, vanligen infann sig ett med ämbar utrustat kvinnfolk just som sticket skulle företagas. Blodet fick rinna i ämbaret, där det omrördes med en visp. Efter blodavtappningen skulle medhjälparne hålla sina tag i svinets ben några minuter, det kunde annars hända att svinet med sina sista ryckningar kunde komma över packens kant och falla ned på marken. Omedelbart efter det man var säker om djurets död, lades det i skällkaret, i vilket man hållt något av det kokande skällvattnet, ytterligare kokande vatten hälldes över djurkroppen, vilken efter skällningen upplyftades på slaktpacken och rakades ren från hår och den hinna som var ytterst på svålen. Vid slakt av kalvar och får behövdes knappast någon medhjälpare. Slaktaren tog djuret i fannen och bar det ut till slaktpacken, lade det å denna och stack det omedelbart. Dessa djur rörde sig icke så häftigt som svin och kunde hållas av slaktaren ensam.

7/1-56
FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Ref 104
1.

ACC. N:R M. 13812!2.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

2.

Vid slakt av hästar lades hästen ut i grimman av en medhjälpare.

Slaktaren slog hästen med en hammare mitt i pannan, därvid föll hästen till marken. Slaktaren gjorde med slaktkniven ett stick i hästhalsen, blodet fick avrinna på marken och tillvaratogs ej. Djuret fick ligga på marken tills det ansågs dött, ingen höll i det, utan det fick sprattla fritt. Nötkreatursslakt tillgick på samma sätt, med undantag för hammaren vilken icke ansågs vara kraftig nog för djurets hårda panna. I stället användes en yxa som bedövningsmedel. Såväl hästar som nötkreatur lades ej å pack, de hissades upp i något träd eller någon träställning för passning av inälvorna, vanligen lades kroppen på en flakvagn eller vagnshäckar för att flås och styckas. Bedövningen av de stora slaktdjuren utfördes för att underlätta slaktarbetet och ingalunda av humanitära skäl. Slaktknivar voro något större än vanliga brödknivar, de tillverkades förr av bysmederna.

Slaktaren var vanligen en person som hade vana vid slakt, men var icke någon som hade slakt till yrke. På senare år hände det att yrkesslaktare även åtog sig slakt i hemmen och efter hand blev det allmänt att endast sådana utförde husbehovsslakt.

Slakt av fjäderfå kunde utföras av vem som helst. Djuret hölls med ena handen och dess huvud slogs mot en huggknubb så att det bedövades varefter dess huvud avhöggs med yxa. Vid slakt av gäss och ankor skedde ingen bedövning. Djuret hölls med näbben böjd nedåt mot halsen och sticket företogs i djurets nacke. Blodet tillvaratogs alltid vid slakt av gäss.

Seän slaktlagen tillkom ha alla djur bedövats före blodavtappningen och det skulle numera vara otänkbart att slakt utan föregående bedövning skulle kunna föresiggå.